From: rlbrog <rlbrog@gmail.com>
To: ehbarak1 <ehbarak1@gmail.com>
CC:
Date: Fri, 11/29/2013 11:55:35 PM
Subject: × ×“×‘ ×�×™×™×œ× ×”×•×“×¢ ×‘×¢×™×¨×™×™ ×©×œ× ×”×™×™×ª×” ×©×œ× ×©×§×˜×” ×›×œ×œ ×•×œ×›×œ×•×›×™×™×š ×”×™×™×ª×” ×”×¤×¨×¢×” ×’×“×•×œ×” ×‘×™×•×ª×¨ ×‘×©×‘×™×œ×™ ×”×¤×¡×˜×™× ×™×

היכן אתם מסתובבים?
השמיעו קול!
חג שמח ושבת שלום.
ליליה,רובי והילדים

<u>בלב הדיון על תקיפה באיראן: לאן נעלם מר ביטחון?</u>

על רקע ההסכם בז'נבה, שתיקתו של אהוד ברק רועמת. בעבר טען כי יצירת קרקע לתקיפה תלויה בוויתורים שישראל תהיה מוכנה לעשות מול הפלסטינים. וגם: בשילוב בין אוניברסליות לישראליות - אריק איינשטיין כתב את פסקול הזהות שלנו

נדב איל | 29/11/2013 15:28 Share on facebookShare on twitter
תגיות: אירן,אהוד ברק
מטבעם של רגעים לאומיים כאלה: מותו של אריק איינשטיין מחבר את כולנו לרגעים שבהם נכח בחיינו. הפייסבוק היה מלא בסיפורים; רובם היו טובים יותר ממה שנכתב בעיתונים. איינשטיין זרם ושר לאטו לצדו של הקהל שלו, שהיה בפשטות כולם. ובתוך ים ההספדים האלה נדמה לי שכולנו מחפשים איזו מילה על אריק איינשטיין, ונדמה שהמילה היא אמפתיה. זו מילה די צנועה, אבל מסתתרת מאחוריה מהות גדולה; כמו איינשטיין עצמו. שילוב של הזדהות אנושית וסתם חמלה.

כילד, אני זוכר שהיה בבית תקליט של איינשטיין. אין לי מושג אם זה היה סינגל או אלבום, אבל רק שיר אחד אני זוכר מתוכו, כי אליו התפתחה אובססיה קלה. לא, זה לא היה "סן פרנסיסקו על המים" או "אני ואתה נשנה את העולם". זה היה דווקא פראג ("שיר שחלמתי על פראג"). אני כותב "דווקא" משום ש"שיר שחלמתי על פראג" הוא שיר פוליטי על אירוע בינלאומי, לא איזו אגדה ישראלית או התייחסות מקומית.

אריק איינשטיין צילום: ראובן קסטרו

לשיר הזה יש מקום חשוב בהיסטוריה המוזיקלית של איינשטיין: הוא חובר על ידי שלום חנוך והושר על ידי איינשטיין בפסטיבל הזמר ב-1969. למורת רוחו הגדולה של איינשטיין - הוא, אגב, היה אומר על כך היום, בחינויות תקיפה, "שטויות" - השיר הגיע רק למקום השביעי. מי שזכה היה יהורם גאון עם "בלדה לחובש.? זו הייתה תוצאה קלאסית לישראל של אחרי ששת הימים: היא הייתה עסוקה בעצמה, בתשבחות ובסיפורים הרואיים (מוצדקים), ולא חיה את התדהמה והכעס העולמיים על דיכוי האביב של פראג.

את כל זה לא ממש ידעתי כילד. רק שמעתי את השיר, והצליל הנוגה שלו עם מילות המחאה תפסו אותי. הלכתי וחיפשתי באנציקלופדיה - פעם היה דבר כזה - ומצאתי את הערך על האביב של פראג ומה קרה בהתקוממות ההיא. זה היה סיפור מאוד דרמטי, ואז גם אפשר היה להבין את המילים הנפלאות של שלום חנוך:

"איך על פראג שחר לא בקע
בשלישית כלה כוחו
איך נדם קול כיכר הומה בחג.
שיר שחלמתי על פראג -
שם השחר עוד יבקע.

כמו תצלום ישן מצהיב
עיר של רפאים מוטלת
לרגלי דובים חירשים
ובצווארה המאכלת"

איינשטיין שר את השיר הזה, כמו בעצם את כל שירתו, בלי סנטימנטליות מיותרת, אבל בהזדהות מוחלטת ואלגנטית. לא מתאמצת. הוא שר את זה כמו ששרים שירי מחאה שעובדים; לא בכעס או בטרוניה, אלא כתיאור חמוץ של מציאות. עם נבואה, כמובן, ששם השחר עוד יבקע.
והוא גם בקע, בסוף.

כילד סקרן, "פראג" היה חיבור עוצמתי בין אמנות, בין זמר ושירה, ובין תביעה צודקת. ולא סתם תביעה צודקת, אלא סיפור על משהו שקרה במקום אחר, לעם אחר, בנסיבות שאינן קשורות בכלל בסיפור הישראלי. ובעצם, זו העבודה שלי היום - לנסות לספר סיפורים כאלה.

אך השורה שממש פועמת יומיומית איננה מ"פראג" היא דווקא משיר מאוחר יותר שחיבר עבורו עלי מוהר. "שיר השיירה" ("ונמשכת שיירה, מן המאה שעברה...") כאילו נכתב בשנות ה-60 או ה-70, בשיא תקופת הפטריוטיות הישראלית; אבל הוא למעשה ניסיון מתוחכם של עלי מוהר ז?ל ואיינשטיין לעורר מחדש את ההתלהבות הציונית בעיצומן של שנות ה-80 הקשות . ויש שם חלק בית אחד שכל הזמן חוזר ומדקלם את עצמו, לפחות עבורי: "ועכשיו עוברים אנחנו לא שקטנו ולא נחנו לא ימשיכו בלעדינו זוהי הרפתקת חיינו".

לא ימשיכו בלעדינו, זוהי הרפתקת חיינו. הביטוי הזה, "הרפתקת חיינו" מתייחס כמובן למדינת ישראל. לתרבות הישראלית. לסיפור של יחידים ושל ציבור. להכל.

והישראלים תופסים את עצמם כשחקנים בסיפור הגדול הזה. בהרפתקה הזו. בניגוד למקומות אחרים בעולם, שבהם אנשים רק רוצים לחיות את חייהם וחיי משפחתם, בישראל הפרט הוא חלק מהרפתקה. ואיינשטיין מבקש שלא ימשיכו בלעדינו לספר את הסיפור, כי כמו עוד הרבה ישראלים, הוא רוצה לדעת מה יקרה. מה יהיה גורלה של השיירה מהמאה שעברה. מה יהיה הסוף; עוד ביטוי מאוד ישראלי. זה נשמע קצת פסימי, אבל אל תדאגו, שר איינשטיין, ישראל צומחת מסביבנו והיא חזקה מכל חסרונותינו. וכשהוא שר - האמנו.

זה ששותק

שתיקה אחת ממשיכה לרעום על ההסכם בז'נבה עם האיראנים, וזוהי שתיקתו של אהוד ברק. פומבית הוא איננו אומר דבר ולא מתראיין מאז שפרש מהחיים הפוליטיים (לבד מראיון ורסיטל קצר לתוכנית התרבות בערוץ 1).

דווקא בעת שתיקתו צריך אולי לשאול אם צדק. האם צדק לפני שנתיים בערך, כאשר קידם בשכנוע עצמי עמוק את בדיקת ההיתכנות המבצעית של תקיפה ישראלית באיראן? לברק יש נטייה להתברר כצודק מאוד או טועה מאוד; טועה מאוד בדרך כלל מתרחש בזירה הפוליטית. בגיאו-אסטרטגיה הוא מזהיר. אני זוכר שיחות רקע איתו ביומיים הראשונים של מלחמת לבנון השנייה, בשיא ימי האופוריה, שבהם צפה בזהירות וביסודיות את ההסתבכות ותיאר בפירוט, שבועות לפני

שזה קרה, את החלטת מועצת הביטחון שתסיים את המלחמה. גם שונאיו המושבעים יודו שיכולת הניתוח שלו היא מהטובות באזורנו. בשנה וחצי לקראת סיום כהונתו כשר ביטחון, בשיחות סגורות, הזהיר ברק את נתניהו ואת שמעון פרס שעכשיו זה אולי מוקדם מדי לתקוף, ומחר יהיה מוקדם מדי, אבל מחרתיים הם יתעוררו - ויהיה מאוחר מדי.

נתניהו וברק בסיור בעוטף עזה צילום: אדי ישראל

בדיעבד, ולשיטתו של נתניהו ננית, אכן מאוחר מדי עכשיו. האם ראש הממשלה מתעורר בלילה ואומר לעצמו: "חבל שלא נתתי עוד גיבוי לברק מול מערכת הביטחון. הייתי צריך להכריע למען תקיפה? ? הרי נתניהו עצמו יודע שהסיכויים לתקיפה בשנה הקרובה קלושים עד אפסיים.

שטחים תמורת תקיפה

הדברים מורכבים יותר. ברק האמין שיצירת ההיתכנות המדינית לפעולה צבאית באיראן קשורה באורח עמוק לתהליך עם הפלסטינים. הוא אמר שוב ושוב לליברמן ולראש הממשלה נתניהו כי רק ניסיון נחוש להגיע להסכם עם הפלסטינים יכול לפתוח לישראל מרחב פעולה צבאי באיראן.

במילים אחרות: אם העולם והעולם הערבי יחבקו את ישראל משום שביצעה ויתורי ענק כלפי הפלסטינים והגיעה להסדר קבע, לישראל תהיה יכולת לפעול באיראן בשתיקה שבהסכמה בעולם הערבי ובכלל. ברק אמר את זה לכולם: לחבריו מקבלי ההחלטות, בישיבות ממשלה, בראיונות ברדיו, בשיחות לציטוט וכאלה שלא לציטוט. הגעה לתקיפה באיראן היא מעשה כל כך מורכב ורב-סיכונים שהמערכת הישראלית כולה צריכה להיות ממוקדת בו עד כדי שעבוד אינטרסים אחרים. הרוצה בפיצוץ הצנטריפוגות בנתנז - שיהיה מוכן לוויתורים בהר ברכה.

ליברמן ונתניהו סירבו לשמוע. לישראל לא נפתח שום חלון מדיני, וצריך לומר בצער רב שהאמירה של הנשיא האיראני רוחאני, שקבע השבוע שישראל מבודדת יותר מאי פעם, היא לא רחוקה מהמציאות.
לכאורה, ברק צדק פעמיים: בפעם הראשונה הוא הבין כי אם ישראל לא תתקוף, ממשל אובמה ימצא דרך להתקפל אחורנית, ואז הסבירות לתקיפה תהפוך לקלושה.

תוכנית הגרעין באיראן צילום: איי.אף.פי

בפעם השנייה הוא צדק בכך שניסה להסביר שכדי שתקיפה באיראן בכלל תוכל להתבצע, יש צורך במהלך מדיני דרמטי מול הפלסטינים (אגב, זו תפיסה רביניסטית: רבין הסביר את כל מעשה אוסלו בהבנה אסטרטגית של האיום האיראני).

אל מול הדברים האלה יאמרו אחרים בדיוק ההפך: ברק (ונתניהו) כמעט סחבו אותנו למלחמה מיותרת ב-2011. הנה , עלה לשלטון נשיא מתון יותר שהלך להסדר עם העולם. ההיגד הזה יהיה נכון רק אם יתברר שרוחאני והמשטר רציניים בכוונותיהם לוותר על יכולות גרעיניות צבאיות. את זה נדע רק בעוד חצי שנה בערך.

הדיון הזה תיאורטי במידת מה. הסיבה שהתקיפה באיראן לא הגיעה מעולם אל הכרעת הקבינט היא שראשי מערכת הביטחון פקפקו לא רק במידת התבונה המדינית בביצוע (הם התנגדו נחרצות), אלא בכך שגרסו שיש קשיים בהיתכנות המבצעית של הפעולה, בעצם היכולת לספק תוצאה אפקטיבית במחירים מתקבלים על הדעת. המחירים היו שיקול משני; הנשיא פרס נהג להזהיר את ברק ונתניהו מתמונותיהם של טייסים ישראלים תלויים ברחובות טהרן. זו תמונה רבת עוצמה ונוראה, אבל היא איננה שיקול אסטרטגי.

השיקול האסטרטגי היה שראשי צה"ל לא היו משוכנעים שהתוצאה של תקיפה תהיה אפקטיבית במובן ההיתכנות שלה. במילים פשוטות, הם חששו מדרגות שונות של כישלון. בסיטואציה כזו, לנתניהו וברק בעצם לא הייתה ברירה אמיתית של הגעה לפעולה. זה דבר אחד לומר לצה"ל: אנחנו איננו מקבלים את הערכתך המדינית ונוטלים על עצמנו אחריות כמקבלי החלטות. זה דבר אחר לגמרי להורות על ביצוע פעולה שצה"ל עצמו לא משוכנע שביכולתו לבצע בסטנדרטים שהוגדרו לו.

כל השאלות האלה נשמעות מאוד תיאורטיות, אבל הן אינן כאלה. ישראל תעבור בשבועות הקרובים לפאזה חדשה. מהמחאות והצווחות על ההסכם בז'נבה - מדיניות שהייתה צעקנית באותה מידה שהייתה לא אפקטיבית - לפעולה שקטה על הסכם הקבע. בהסכם הזה רוצה ישראל שארצות הברית תאמץ גישה מקסימליסטית, שתדרוש מהאיראנים לוותר על העשרה לגמרי או להשאירה כסמלית בלבד (כמה עשרות צנטריפוגות).

אם הדרישה תאומץ, אמריקה עשויה למצוא את עצמה בעוד חצי שנה במצב הבא: האיראנים מסרבים להפסיק את ההעשרה, טהרן מאוכזבת מההשפעה המוגבלת של הסרת סנקציות חלקית, וושינגטון איננה מצליחה להגיע להסדר קבע, החרפה בהתבטאויות האיראניות, התחזקות כוחות רדיקליים במשטר, קריסת הסדר הביניים. ואז - ומפתה להוסיף רק אז - תשוב האופציה הצבאית לתמונה.